

Der grenzüberschreitende Nationalpark Thayatal

Die strömende Mitte

Ein österreichischer Autor beschreibt in seinen Worten das Thayatal

Die stete, stille Kraft strömenden Wassers hat ein unvergleichliches Tal voll lebendiger Vielfalt geschaffen.

Gäste sind willkommen: Schauen, entdecken, erfahren, träumen, genießen.

100 Meter und tiefer gräbt sich die Thaya in Gesteine von unterschiedlicher Härte, zeichnet Bögen und Schlingen, umfließt Berge, zwingt sich in Schluchten, folgt sanfteren Abhängen mit Wiesen am Ufer. Die Grenze zwischen Österreich und Tschechien trennt nicht mehr, sie verbindet zwei Nationalparks.

Mitten in Hardegg, Österreichs kleinste Stadt, verbindet die Thayabrücke gute Nachbarn und macht Lust auf Grenzerfahrung der ganz und gar friedlichen Art.

von Alfred Komarek

Proudící stred

Rakouský spisovatel popisuje svými slovy národní park.

Stálá, tichá síla proudící vody dala vzniknout jedinečnému údolí, plnému života v rozmanitých formách.

Hosté jsou vítáni: přijďte se podívat, objevovat, zažít, snít, potěšit se.

Do hloubky 100 metrů i více se Dyje vrývá do hornin různé tvrdosti, maluje oblouky a zvolna kličkuje, obtéká kopce, vtěsnává se do propastí, lemuje mírné stráně s loukami na březích.

Hranice mezi Rakouskem a Českou republikou již nerozděluje, dnes spojuje dva národní parky. Uprostřed Hardeggu, nejmenšího městečka Rakouska, spojuje dobré sousedy most přes Dyji a zve k poznání hranic zcela mírumilovným způsobem.

Od Alfreda Komárka

Leben an der toten Grenze

Der Eiserner Vorhang kappte Verbindungen und die Thayabrücke war unpassierbar.

Vor 1989, Hardegg: Die Brücke über der Thaya war ein eindrucksvolles Symbol einer abgebrochenen Beziehung. Die Bretter waren weg. Nur blankes Eisen war zu sehen; davor ein Holzzaun, der den Weg versperrte.

„Wenn in einem sonst gesunden Körper eine Ader unterbunden oder gar abgeschnitten wird, so leidet dadurch der ganze Körper“, lautete 1874 die Rede der 13-jährigen Marie Adler aus Hardegg bei der Öffnung der noch hölzernen Thayabrücke. Sie konnte nicht ahnen, dass der Vergleich 100 Jahre später traurige Realität sein würde.

Mit der Errichtung des Eisernen Vorhangs 1951 wurde das Grenzgebiet zur Sperrzone, die von niemandem betreten werden durfte. Bewaffnete Soldaten wachten darüber.

In Österreich verbreiteten sich Geschichten von Fischern und Schwammerlsuchern die über die Staatsgrenze geraten und verhaftet worden waren. Auf tschechischer Seite entstand das Feindbild des bösen Kapitalismus. Die Beziehungen zu den Nachbarn wurden abgebrochen, die Grenze war „tot“. Trotz Stacheldraht kämpfte schon Mitte der 1980er- Jahre Gleichgesinnte beider Länder gegen die Zerstörung des Thayatals durch ein Kraftwerk an. Die Geschichte des Naturschutzes begann ...

Život na mrtvé hranici

Železná opona odřízla spojení a most přes Dyji byl neschudný.

Před rokem 1989, Hardegg:

Most přes Dyji byl působivým symbolem nejednoho přetrhaného vztahu. Prkna byla pryč. Vidět byla jen obnažená železná konstrukce;

před mostem byl dřevěný plot, který uzavíral cestu. „Pokud podvážete jednu cévu v jinak zdravém těle nebo ji zcela odříznete, pak tím trpí celé tělo“, zaznělo v roce 1874 v proslovu třináctileté Marie Adler z Hardeggu při otevření tehdy ještě dřevěného mostu přes Dyji.

Nemohla tušit, že o 100 let později bude tento příkad smutnou realitou.

Výstavbou Železné opony v roce 1951 se hraniční oblast stala zakázanou zónou, kam nemohl vstupovat nikdo. Zóna byla přísně střežena ozbrojenými vojáky.

Ozbrojení vojáci streží hranici

V Rakousku se rychle rozšiřují příběhy rybářů a houbařů, kteří byli za státní hranicí dopadeni a uvězněni. Na české straně vznikl nepřátelský obraz o zlém kapitalismu. Vztahy se soused byly zpřetrhány, hranice byla „mrtvá“.

Již v polovině 80. let i přes ostnatý drát bojovaly obě stejně smýšlející země proti zničení Podujčí výstavbou přehrady na Dyji.

Historie ochrany přírody začala.

Ein Paradies zum Leben

Wildkatze, Fischotter, Schwarzstorch profitieren vom grenzüberschreitenden Schutzgebiet.

1989, Hardegg: Die Samtene Revolution kam am 26. Dezember.

Menschen strömten von beiden Seiten zur Brücke, entfernten die Absperrungen und kletterten über die rostigen Traversen hinüber zum Nachbarn. Die politische Veränderung wurde zum persönlichen Glücksgefühl.

Mit dem Fall des Eisernen Vorhangs war der Weg frei für die Idee des gemeinsamen Schutzgebietes. Bereits 1991 wurde der tschechische Národní park Podujčí aus der Taufe gehoben, die Österreicher folgten im Jahre 2000 mit dem Nationalpark Thayatal. Ein Nationalpark ist eine besondere Schutzkategorie.

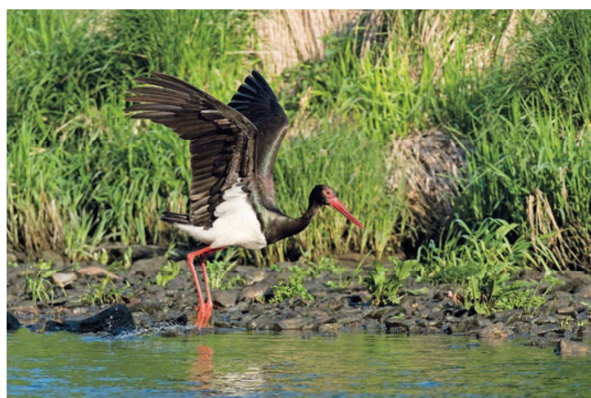
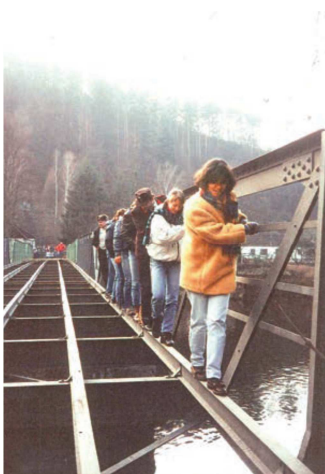
Der Mensch greift nicht ein, lässt die Natur wirken und gibt ihr Zeit und Raum, sich zu entfalten. Setzt man diese Idee um, so ist das Ergebnis einzigartig. Wälder werden zur Wildnis, seltene, vom Aussterben bedrohte Arten finden ihren Lebensraum.

Die Natur dankt es: Heute streift die Wildkatze wieder durch die naturnahen Wälder.

Schwarzstorch und Fischotter gehen in der Thaya auf Fischfang. Der Seeadler brütet

in unmittelbarer Nähe des Nationalparks. Unbeschwert überqueren Wanderer und

Radfahrer die Thayabrücke. Das ehemalige Sperrgebiet ist nun ein Ort der Begegnung.

Ráj pro život

Kocka divoká, vydra říční, cáp černý teží z přeshraničního chráněného území.

1989, Hardegg: Sametová revoluce přišla 26. prosince.

Lidé z obou stran spěchali na most, kde odstraňovali závory a šplhali po zrezavělé konstrukci mostu k sousedům. Politická změna se stala pro mnohé osobním okamžikem štěstí. S pádem „Železné opony“ se otevřela cesta pro myšlenku společného chráněného území. Již v roce 1991 byl pokřtěn český Národní park Podyjí, rakouská část vznikla v roce 2000 jako Národní park Thayatal.

Národní park je výjimečná kategorie ochrany území.

Člověk zde nezasahuje a nechává přírodu konat a dopřává jí čas a prostor se rozvíjet. Pokud člověk dodrží tuto ideu, je výsledek jedinečný.

Lesy jsou zde přirozené, svůj životní prostor v nich nacházejí vzácné či ohrožené druhy.

Nerušené překročení hranice

Příroda je za to vděčná: dnes se kočka divoká opět toulá ve volné přírodě.

Čáp černý a vydra říční se vydávají na lov ryb do řeky Dyje. Orel mořský hnízdí v bezprostřední blízkosti národního parku. Turisté a cyklisté nerušeně překračují most přes Dyji v Hardeggu.

Dřívější zakázaná zóna je nyní místem setkávání.

Dieser zweisprachige Artikel ist einer Sonderbeilage der Niederösterreichischen Nachrichten (NÖN) von der Kalenderwoche 18/2017 entnommen.